

Månadsnytt

Årgång 20 - Nr 8 - November 2004

**Sveriges Pensionärsförbund - Seniororganisationen i tiden
Karlskogaföreningen**

Julbeträktelse

Det är mycket man måste tänka på för att det skall bli jul: mat, julpynt, julblommor och julklappar. Hemmet skall städas, sängplatser skall ordnas. Det blir mycket oro för anhöriga på vintervägar. Det skall råda hemtrevnad, det skall bjudas på mat, klappar, gemenskap och glädje. Hur mycket behövs egentligen, för att det skall bli en bra jul? Vad betyder det att vi blir mätta av överflödet, om anden blivit utan?

Julen är mysteriets, förundrans, längtans, stillhetens, eftertankens, ljusets och hoppets tid. För många blir just den här julen annorlunda, eftersom någon saknas, antingen genom döden, men även genom att många familjer måste "dela på sig", för att räcka till åt alla håll. Därför kan de ljusa jularna med glada sånger och skratt kännas avlägsna, och man frågar sig: har jag verkligen upplevt sådana?

Visst har julen en ram av traditioner och mönster, som vi slagit in i färgglada julpapper och glittrande snören, men dess djupa innehåll finns i julens motiv, som är barnet i krubban. Kanske har vi svårt att se barnet i dessa tider av krig, våld och terrorattacker, men profeten Jesaja försöker ge oss en bild av Barnet, när han i evangeliet juldagen skriver så här beträffande barnets namn: Underbar i råd, Veldig Gud, Evig Fader, Fridsfurste.

Nog är det en konst att fira jul. Att i julens jäkt stanna upp inför ett tänt ljus kan vara ett sätt att finna stillhet och ro.

*Nu tändas tusen juleljus på jordens mörka rund.
Och tusen, tusen stråla ock på himlens djupblå grund.
Och över stad och land i kväll går julens glada bud
att född är Herren Jesus Krist vår frälsare och Gud
Du stjärna över Betlehem och låt ditt milda ljus
få lysa in med hopp och frid i varje hem och hus.
I varje hjärta armt och mörkt sänd du en stråle blid,
en stråle av Guds kärleks ljus i signad juletid.*

Ps 116

**En god och fridfull jul önskar
Monica Albertus**

Almanackan

(Sparas lämpligen till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt, torsdagen den 20 januari.

Distribution, fredagen den 28 januari.

Torsdagen den 25 november kl. 14.00

Månadsmöte. Missionskyrkans samlings-sal. För- eningsinformation, musikprogram med orkes- tern Einar Perssons vänner. Kaffeservering och lotterier. Förhandsanmälan till tel. 302 40 eller 353 61.

Lördagen den 27 november kl. 10.00-12.30

Träffen. Adventstankar Prästen Kristina Lund- berg berättar om advent förr och nu. Utställ- ning: Britta Eriksson akvareller. Kaffeservering.

Tisdagen den 30 november kl. 14.00

Vetgiriga veteraner. Missionskyrkans samlings- sal. Kenneth o Ann-Mari Gustavsson: På Mo- bergs trail och hos The Amish People med Bjurtjärns teaterförening och på egen hand i Amerika. Kaffeservering.

Torsdagen den 2 december kl. 14.00

Kafferepet. Träffen

Lördagen den 4 december kl. 10.00-12.30

Träffen. Julmarknad med hantverksutställning o försäljning. Kaffeservering.

Torsdagen den 9 december kl. 14.00

Månadsmöte. Missionskyrkans kyrksal. Luciafi- rande med sång och musik. Kaffeservering och lotterier. Förhandsanmälan till tel. 302 40 eller 353 61.

Lördagen den 11 december kl. 10.00-12.30

Träffen. Luciafirande med elever från Rävåssko- lan. Kaffeservering.

Fredagen den 17 december kl. 17.00

Julbord. Solbringens matsal. Pris 160:-. Max 90 gäster. Dans till Rune Lundells trio. Förhands- anmälan till tel. 302 40.

Lördagen den 18 december kl. 10.00-12.30

Träffen. Julavslutning med julsånger och alla musikanterna. Kaffeservering.

Tisdagen den 11 januari kl. 14.00

Vetgiriga veteraner. Missionskyrkans samlings-sal. Svante Ståhl: Nya fakta om Karl XII:s död. Kaffe- servering.

Lördagen den 15 januari kl. 10.00-12.30

Träffen. Vårstart med musik och sång. Kaffe- servering.

Torsdagen den 20 januari kl. 14.00

Kafferepet. Träffen

Lördagen den 22 januari kl. 10.00-12.30

Träffen. Utställning: Marie Gadde. Kaffeservering.

Lördagen den 29 januari kl. 10.00-12.30

Träffen. Utställning: Marie Gadde. Musikunder- hållning Sven Charlie Falk.

Tisdagen den 1 februari kl. 14.00

Vetgiriga veteraner. Missionskyrkans samlings-sal. Bo Nyberg: Hästjárnvägar i Bergslagen. Kaffe- servering.

Torsdagen den 3 februari kl. 14.00

Årsmöte. Missionskyrkans kyrksal. Sedvanliga års- mötesförhandlingar. Sång och musik: Kent Lund- berg och Kjell Johansson. Kaffeservering och lotte- rier. Förhandsanmälan till tel. 302 40 eller 353 61.

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna

Ingvar Grönberg, Bohultsgatan 8 C
Birgitta Jones, Stinavägen 6
Bent Lindblad, Spjutvägen 13
Kurt Lindh, Dunungevägen 9

*Redaktionen önskar våra läsare
En God Jul och Ett Gott Nytt År*

Redaktör och ansvarig utgivare: **Bengt Aldén, tel 370 24, 070-604 51 50. E-post: bengt.alden@comhem.se**
Kansli och expedition: **Solbringens, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40. Öppen varje vardag kl. 10-12.**
Föreningens ordförande: **Anders Jones, tel 576 18. E-post: jones@karlskogabredband.se**
Föreningens sekreterare: **Ulla Averås, tel 72 53 00. E-post: ulla.averas@privat.utfors.se**
Föreningens kassör: **Lennart Johannesson, tel 510 14. E-post: jenl@swipnet.se**
Föreningens Internet hemsida: **www.spf.karlskoga.just.nu**
Föreningens postgiro: **94 41 25-4**
Tryckning: **Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com**

Snart bokslut för 2004

Jag skall inte förekomma Verksamhetsberättelsen men en liten återblick på det gångna året kan vara på sin plats i det sista numret av Månadsnytt för året!

Den nyvalda styrelsen hade sitt första möte den 17 februari. Vi arrangerade sedan Kulturdagen för Distriktet på Folkhögskolan den 18 mars med framträdande av Peter Sund som Alfred Nobel och Maria Johansson som sjöng Edith Piaff samt radioprataren Bo Fransson med 50-talslåtar och bildspel.

På Föreningsdagen på Torget lördagen den 27 mars "saluförde" vi vår förening liksom på Lasarettets Vårmässa den 27 maj. Vårutflykten till Ånnaboda lockade många till tipspromenad, musik och god mat. Funktionärsträffen på Labbsand med över 100-talet deltagare blev åter uppskattad.

Månadsmötena liksom Vetgiriga Veteraner har lockat med många intressanta föredrag och rese-skildringar. Kafferepet har bjudit på gott kaffe och olika former av underhållning och Träffen på lördagarna har sin givna publik med utställningar föredrag, sång och musik och gott kaffe.

Engagemanget i KPR har fortsatt och ett samarbete mellan Pensionärsföreningarna i Karlskoga har etablerats genom skapandet av KPSO, Karlskoga Pensionärernas Sam Organisation.

En ny dator på expeditionen har inköpts.

Valberedningen håller på med sitt jät-tearbete som består i att ta fram namnförslag till ca 140 funktionärsplatser. Att producera publikationen Lathunden är också ett betydelsefullt arbete.

Vår Hemsida på Internet designad Gunnar Nordström har tillförts mer information och vår eminenta informationskanal Månadsnytt har behandlat åtskilligt av vad som hänt under året och Bengt

Aldén fick årets Seniorstipendium vid Distrikts-stämman i Örebro för det arbetet.

Jag vill slutligen passa på att framföra ett STORT TACK till alla funktionärer och medlemmar i SPF Karlskogaföreningen för det arbete ni utfört under året.

Jag och styrelsen vill önska alla medlemmar

God Jul och Ett Gott Nytt År

Anders Jones ordförande

Nordea

Kungevägen 35, Karlskoga

Tel. 0771-22 44 88

www.nordea.se

Vilket sparande är bäst för just dig?

Ta kontakt med ditt Nordeakontor, så finner vi tillsammans den sparform som passar dig bäst!

Vad är din plan?

Expeditionens öppettider

För att bereda expeditionens personal lite extra jul- och nyårsledigt blir expeditions sista öppna dag före jul den 17 december för att åter öppna måndagen den 10 januari.

Arkiveringsrutiner

Ulla Averås, Barbro Edenberg och Gunnar Nordström har av styrelsen utsetts för att till styrelsen framlägga förslag för hur föreningens olika handlingar ska arkiveras på ett tillfredställande sätt. Protokoll m.m. kan t.ex. sparas i föreningens dator och på CD-skivor. Förslagen utarbetas i samråd med Folkrorelsernas arkiv i Karlskoga.

Valberedningen

Valberednings ordförande Jan-Erik Averås rapporterar att valberedningen nu fått fram namnförslag på funktionärer i styrelsen och på andra poster som ersättning för de som avböjt återval. Men valberedningen saknar fortfarande namnförslag för några viktiga funktioner.

Pensionärsbion

Pensionärsbion har tidigare lockat mellan 80-100 besökare. Men vid de senaste föreställningarna har besöksantalet tyvärr sjunkit. Anledningarna kan vara flera. T.ex. filmtitlarna. Våra vänner i PRO har inte gjort någon reklam för filmerna. Inför nästa år får vi därför diskutera med PRO och Nya Saga-Bio om fortsättningen.

HÖRSELLINJEN har startat

Den är till för alla som har frågor som på något sätt handlar om hörsel och hörselskador. Hörsellinjen är öppen vardagar mellan kl. 09.00-15.00 på telefon 0771-88 80 00. Samtalet kostar som för ett lokalsamtal.

Du kan också gå in på www.horsellinjen.se

Hörselskadades Riksförbund

Kinakurs på Karlskoga Folkhögskola

Vid en informationsträff på Karlskoga Folkhögskola den 9/12 kl. 18.30 får man veta mer om den kurs med fem föreläsningar om Kina som hålls under tiden januari – mars 2005. Intresserade kan också kontakta Emil Lundkvist tel. 646 00 på Folkhögskolan.

Vetgiriga vet nu mer om märkliga källor, stenar och träd

När närkehistorikern och författaren Carl Anders Lindstén den 28 oktober gästade Vetgiriga fick de en rolig och intressant föreläsning om många av de märkliga källor, stenar och träd som finns runt om Närke.

Vattnet

När det gäller vattnets betydelse nämnde Lindstén bl.a. att människan klarar sig bara tre dygn utan vatten, och läkarvetenskapen och folktron har haft många teorier om vattnets betydelse och helande kraft. Sedan lång tid har de olika brunnarnas helande kraft levt kvar i folktron. Ur en tidig brunn vid Loka drack t.ex. Klen-Anders vattnet och blev sedan Stark-Anders.

När sedan Urban Hiärne analyserade, provsmakade, godkände och fann Medevi brunns vatten vara hälsosamt startade en storhetstid för brunnarna. Hade brunnarna sedan sådan tur som Loka Brunn som gästades av kung Adolf Fredrik var deras lycka gjord.

Man kan dock ifrågasätta det nyttiga i att dricka Porla Brunns vatten. På deras flasketiketter upplystes man nämligen om att vattnet var starkt radioaktivt! Vid en undersökning av patienterna på Katrinebrunn sade sig en del ha blivit ”nära bra”, andra oförändrade, en del sämre och två hade dött!

Men den mest fascinerande källan är nog Spånbrokällan vid Lerbäck med sina högsäten i en ring runt källan. Vid S:t Olofs källa vid Hardemo döptes och kristnades de första närkingarna av Olof Haraldsson. Kungen och vikingen Olof befann sig på landsflykt och kom att övervintra vid Hardemo. Han blev senare besegrad och dödad vid slaget i Sticklastad i Norge. Därefter blev han helgonförklarad som Olof den helige. Över hans grav uppfördes senare Nidaroskatedralen.

Träden

I den fornnordiska mytologin finner man askträdet Yggdrasil i gudarnas boning Asgård. Träden har också för många symboliserat livskraft. I Kalifornien växer t.ex. ett träd som beräknas vara 4.600 år gammalt och ett träd intill har en omkrets av 31 meter! Tala om livskraft. Hos oss finns bl.a. de speciella tandvårkstallarna och de märkliga och ståliga pelarasparna, som egentligen är en mutation. De lite ovanliga ornäsbjörkarna har också sin historia.

Carl Anders Lindstén avtackades med livliga applåder för sin intressanta föreläsning.

Stenarna

Stenarna betraktas som symbol för odödligt och oföränderligt. Bland märkliga stenar som Lindstén nämnde var Bergatuttarestenen i Skamlösdalen. Där gömde sig en tid den kände dynamitarden "Bildsköne" Bengtsson. Birgittastenen vid Olshammars kyrka är en annan sten som har sin historia. Det har också de stora Ulvgrytsterarna utefter E18 mellan Karlskoga-Örebro som jätten Rise påstods ha kastat från Kilsbergen mot Nikolai kyrka i Örebro därför att han tyckte inte om klockringningen. Lyckligtvis missade han målet enligt skrönan.

Text o foto: *Bengt Aldén*

SPF:s medlemstidning

Månadsnytt 2005

Manusstopp och utgivningsdagar

Nr	Manusstopp	Utgivningsdag
1	20 januari	28 januari
2	17 februari	25 februari
3	16 mars	1 april
4	21 april	29 april
Sommaruppehåll		
5	18 augusti	26 augusti
6	22 september	30 september
7	20 oktober	28 oktober
8	26 november	1 december

Det finns en medicin som . . .

- sänker blodtrycket, blodsockret och blodfetterna
- minskar hjärtsjukdomar och stroke med hälften
- är utan biverkningar
- är gratis
- är uppiggande
- "smakar gott"
- tar 20-30 minuter att "svälja"
- används sällan

Namn: Promenaden

Tillverkare: Egen tillverkning – av dig. Du äger företaget och all vinst tillfaller dig.

Bruksanvisning: Promenaden tas dagligen. Den kan tas vilken tid som helst, men gärna inte för sent på kvällen då promenaden för många är uppiggande. Gå som vanligt men helst inte långsamt. Promenaden verkar bäst då du känner viss hjärtklappning och andfäddhet. Kom ihåg att promenaden ska sväljas under minst 20-30 minuter, gärna med ett glas vatten. Glömmer du att ta promenaden kan du nästa dag ta dubbel dos, men försök att ta promenaden regelbundet och dagligen. Den har samma goda verkan hos kvinnor och män och i alla åldrar. Promenaden har minst lika god verkan för dig som inte tidigare eller endast för länge sedan tagit denna medicin. Trappa gärna upp doseringen under en månads tid.

Hälsan ligger i dina händer och fötter.

(Örebro läns landsting, Apoteket)

Bevare oss för all direktreklam

Nu närmar vi oss jul och nyår. Det är för handlen mycket viktiga helger, något som också avspeglar sig i den ökande mängden direktreklam som nu nästan dagligen dimper ner i våra brevlådor.

Häromdagen kom det t.ex. reklambroschyrer från sju olika företag. För säkerhetsskull fick vi i vår brevlåda dubbla omgångar. Säkert närmare två kilo reklam!

Vilket slöseri med tid, pengar och alla dessa träd som måste avverkas för att tillverka papperet till alla dessa reklamutskick. Det mesta direktreklam går nämligen oftast oläst till soporna eller insamlingsdepåer.

Som om nu inte detta med direktreklam vore nog så drabbas man också av diverse hurtfriska telefonintervjuare och försäljare. Har man dessutom en dator dyker det där upp allehanda mer eller mindre skumma erbjudanden. Hjälpl!!

Foto: Stig Adolfsson, KT.

Pensionärsdagen 2004 både succé och kaos

Den 1 november inbjöd Karlskoga kommun samtliga pensionärsorganisationer i Karlskoga till den numera traditionella Pensionärsdagen. Tidigare år har dessa avhållits i Folkets Hus A-sal med lite drygt 400 gäster. I år kom det runt 900 gäster till Valsverket i Degerfors. Dit hade man nämligen valt att förlägga årets arrangemang.

För det trevliga inslaget stod kommunalrådet Margareta Karlsson, Monica Forsberg och Hasse "Kvinnaböske" Andersson och orkestern Einar Perssons vänner. Kaoset uppstod tyvärr i samband med busstransporterna och att inte landgångarna räckte till alla gästerna.

Drygt 400 gäster hade nämligen anmält sig för busstransport. Flertalet av dessa stod också troget och väntade i mycket god tid före utsatt avgångstid. Fem inhyrda bussar körde sedan i skytteltrafik mellan olika platser i Karlskoga till Valsverket! Tyvärr blev det cirka en halvtimmes förseningar innan alla kom fram vilket också resulterade i att programstarten måste skjutas fram.

Beslutet av Valsverket som lokal och underhålningen resulterade i rekord när det gäller antalet

gäster. Från att ha räknat med samma antal gäster som tidigare år d.v.s. drygt 400, steg efterhand antalet förhandsanmälda till både 600, 700, och till sist 800!

För säkerhets skull beställde arrangören till ett 20-tal extra landgångar. Men det kom dessutom till ett 70-tal oanmälda gäster! Detta resulterade beklagligt nog i att en del sent anlända gäster också blev utan landgångar. Beklagligt, men detta var svårt för arrangören att förutse och beräkna. Till ett annat år bör man kunna ordna så att endast de som förhandsanmäler sig får en entrébiljett.

Kommunalrådet Margareta Karlsson hälsade välkommen.

Imponerande förvandling från sotigt valsverk till nöjeslokal

För de som tidigare sett den övergivna delen av Valsverkets stora lokaler blev nog märkta imponerade när de nu fick se resultatet av den satsning som paret Forsberg/Andersson åstadkommit. Med hjälp av en skara medhjälpare hade de förvandlat denna tidigare sotiga fabrikslokal till en mäktig och annorlunda serverings- och nöjeslokal.

- Ja när vi kom hit första gången var här bara jordgolv och sot överallt. Vi började med att sopa och suga upp tonvis med sot! Sedan har vi bl.a. lagt in värmeslingor och trägolv i hela lokalen, byggt scenen, scenloger, serveringslokaler, garderobers och mycket annat, berättade Hasse "Kvinnaböske".

Kommunalrådet Margareta Karlsson hälsade välkommen och hon berättade lite om de samarbetsprojekt som finns mellan kommunerna i regionen och de problem och möjligheter som hon ser Karlskoga kommun stå inför kommande år.

Därefter tog Monica Forsberg och Hasse "Kvinnaböske" över scenen för en dryg timmes bejublad underhållning. De är både duktiga och rutinerade och kompletterar varandra mycket bra. I re-

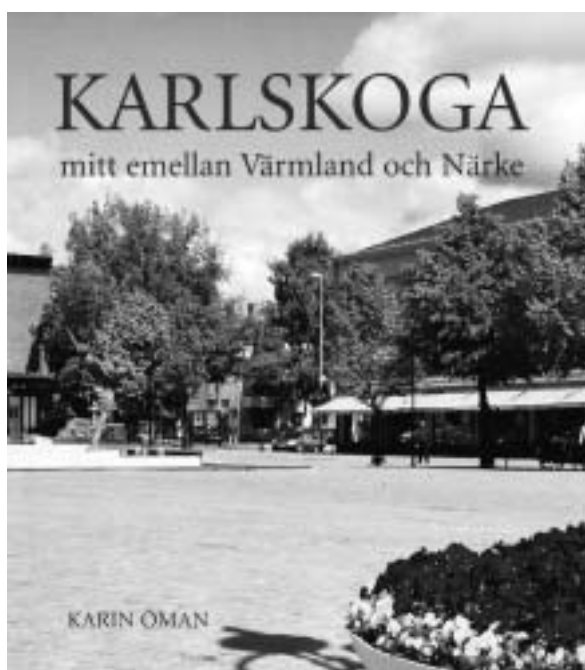
Monica Forsberg och Hasse "Kvinnaböske" Andersson svarade för ett trevligt program.

pertoaren ingick naturligtvis de välkända numren som Dans på Veiby Ängar, Elin, Eva-Lena, Skomakare Anton, Som ett ljus, Ett hjärta av guld, Tills vi möts igen och Änglahund.

På det undanröjda mittsektionen blev det sedan dans till orkestern Einar Perssons vänner med kapellmästare Nils Hahne i spetsen innan det var dags för hemfärd i kvällsmörkret.

Text o foto: **Bengt Aldén**

Karin Ömans nya bok om Karlskoga mitt mellan Värmland och Närke

Författaren Karin berättar med utgångspunkt från hur det ser ut i dag.

Boken handlar om en bergslagsbygd med gamla anor.

Rikt illustrerad med aktuella och historiska bilder.

Format 210x230 mm. 160 sidor, Pris 260 kr.

Spongs

B O K H A N D E L

Bergsmansgatan 4, Karlskoga
Tfn 374 00 • Fax 398 32

Med bil och båt i Patagonien och på Eldslandet

Vid Vetgiriga Veteraners novembermöte berättade Ulla och Jan-Erik Averås om sin resa i Patagonien och Eldslandet under februari och mars i år. Efter deras framträdande i december 2003 om en resa i Peru var vi många som hade höga förväntningar, vilka Ulla i ord och Jan-Erik i bild uppfyllde med råge.

Ulla och Jan-Erik Averås.

Resan inleddes i Puerto Varas i norr med bl.a. besök i den vackra nationalparken Vicente Pérez Rosales med den snöklädda vulkanen Osorno (betyder gud över snön) och de många sjöarna med smaragdgrönt vatten som speciella höjdpunkter. Jan Erik hade via Internet lyckats hitta ett Bed and Breakfast som drevs av en svenska, vilket gjorde vistelsen i Puerta Varas med omnejd speciellt minnesrik.

Efter ett besök på Chiles största ö, Isla Grande de Chiloé, följde en tre dagars kryssning genom Chiles fjordar ner till Puerto Natales, en resa genom ett väglöst land med liten bebyggelse men med en mycket vacker och vild natur. Under kryssningen passerade man ett antal minnesvärda områden och platser såsom Golf de Penas som normalt kännetecknas av mycket höga vågor (dock inte under den här resan), den trånga passagen vid Paso White och det lilla samhället Puerto Eden.

Folket som försvann

Bland de 150 invånarna i detta samhälle finns de sju återstående personerna ur Kawesquefolket, en indianstam med mest jägare och fiskare. Att

urbefolkningen här nästan helt försvunnit beror på alkoholism och skaldjursförgiftningen Red Tide (mer om detta i Ulla Averås artikel "Folket som försvann" i aprilnumret av Månadsnytt).

Från Puerto Natales fortsatte resan i hyrd bil först söderut till Punta Delgada vid Magellans sund och därefter norr och österut in i den argentinska delen av Patagonien. Río Gallegos, som spelade en betydelsefull roll under Falklandskriget, passerades varefter resan fortsatte på dåliga vägar över flera högplatåer med ringa växtlighet och djurliv till nationalparken.

Los Glaciares är en av Sydamerikas absolut största sevärdheter. Här kan man få uppleva många mäktiga glaciärer såsom Morenoglaciären som är en av de få glaciärer i världen som fortfarande avancerar. Den är 60 meter hög i frontlinjen, 4 km bred och 30 km lång. Den största glaciären i nationalparken är Brazo Upsala Uppsalaglaciären, som fått sitt namn efter den svenska staden Uppsala vars universitet sponsrade den första expeditionen till denna glaciär i början av 1900-talet.

Resan fortsatte med bil ner till nationalparken Torres del Paine, Pinans torn. Denna nationalpark anses vara Sydamerikas finaste med sina fantastis-

Mervetarna ett nygammalt kunskapsutbud

Är du intresserad av historien och vad som händer i världen och framförallt vad som ligger bakom många händelser. Eller för att citera visdomsorden ”Utan att veta vad som varit i historien kan ingen klart fatta vad som är”.

Det här har Medborgarskolan tagit fasta på och erbjuder intresserade ett kursmaterial under samlingsnamnet **Mervetarna**. Det innehåller bl.a. **Humaniora** med underrubrikerna Historia, Religion, Filosofi/idéhistoria, Konst, Litteratur och Musik. Samt **Den svenska historien** och **Samhällskunskap och Naturvetenskap**.

Margaretha Lilljebjörn, Medborgarskolan.

- Starten skedde egentligen redan 1990 och då var Elisabeth Holm en av eldsjälarna och hon skrev t.o.m. själv en del Mervetarhäften i ämnet Etik i vården och Kvinnan i politiken. Ämnen som hon behärskade väl.

- Men sedan i våras pågår två kurser och det unika är att kursdeltagarna själva väljer vilka ämnesområden de vill studera. Genom att vi inte har någon avlönad kursledare är kursavgiften så pass låg som 250 kronor per termin inklusive kurslokal m.m.

I onsdagsgruppen ingår Bodil Fagerström, Inga-Lill Söderström, Gärd Fridlund, Gun Gadde Sussi Larsson och Mayr Stefica.

Några av dem har tidigare läst om Irland och

Från vänster: Bodil Fagerström, Inga-Lill Söderström, Gärd Fridlund, Gun Gadde, Sussi Larsson. Sittande: Mayr Stefica och Margaretha Lilljebjörn.

vikingarna men den här gruppen läser historia, religion.

- Det här är ett fantastiskt kursmaterial med en rad intressanta områden och genom att vi träffas, diskuterar och utbyter åsikter om de olika ämnen lär vi oss också mycket. Dessutom är kursen även betydelsefull ur en social synpunkt och en ljusglimt i veckan som flera av oss ser fram emot, säger kursdeltagarna

För Mayr Stefica, som kommer från Kroatien, betyder det att hon lär sig historia och religion ur ett annat perspektiv, och hon tillför också de övriga kursdeltagarna sina kunskaper.

Text o foto: Bengt Aldén

ka granittoppar, sin vildmark, sina turkosfärgade sjöar, brusande floder med vattenfall, glaciärer och vilda djur. Jan Erik hade också lyckats dokumentera detta vackra i en fin bildserie från området.

Efter fortsatt resa söderut kom de åter till Magellans sund och staden Punta Arenas, varifrån de följde med på en fyra dagar lång kryssning ner till Ushuaia på Eldslandet. Det var en ganska strapatsrik kryssning med många utflykter i regnställ och gummistövlar. Man fick uppleva fantastiska naturscenerier med stora isfält, sjöelefanter och en säregen flora.

Besök på Sydamerikas sydligaste punkt

Efter landstigning i Ushuaia var det dags att med hyrbil besöka Sydamerikas sydligaste punkt som breddgradsmässigt motsvarar ungefär Sveriges syd-

ligaste punkt. Jan Erik och Ulla gjorde flera utflykter med bil på Eldslandet och fick uppleva mycket vackert och minnesrikt. En höjdpunkt under dessa utflykter var Garibaldipasset där de plötsligt fick se och på bild fånga världens största fågel, kondoren, på nära håll. En morgonbild av Eldslandet i dimma blev den sista bilden i Ullas fängslande reportage. Presentationen avslutades med Jan-Eriks färgsprakande bildspel ackompanjerat av musik från Anderna.

Alla vi som hade samlats för att lyssna på Ulla och njuta av Jan-Eriks bilder fick uppleva en fantastisk eftermiddag. Det blev självklart långa applåder efter deras anförande och ett tack framfördes av Per Leksell som överlämnade ett par sydamerikanska vinflaskor.

Text o foto: Allan Hede

Med Bertil Boström

”Jorden runt på 180 dagar”

Här avslutar vi Bertil Boström stundtals äventyrliga reseberättelse från Fjärran Östern strax för andra världskrigets utbrott. Boström hade majors grad och var Bofors försäljningsrepresentant i många länder.

Vår resa fortsatte söderut, men i Shang-cha tog järnvägen slut, och vi måste åka vidare med militärbil. Men det blev en lång väntan. På ett fält utanför staden stod visserligen en massa militärbilar, men ingen av dem fungerade, först framemot kvällen fick vi tag i ett par bilar, där motorerna gick åtminstone på några cylindrar. I närheten av detta fält stod också en massa ryska stridsvagnar med förnämligt artilleri och pansar men med ursla motorer.

Efter en natt och en dag med diverse passager över floder utan broar, där långa köer otåligt stod och väntade, kom vi så fram till en ren kinesstad, Hen Yang. Kinesmaten är ju alltid god och här åt vi en verklig festmåltid. En liten kinesflicka presenterades för mig, och hon sjöng och dansade och såg riktigt rar ut. Med tecken sökte de visa att man ville ära mig henne genom att ge henne åt mig

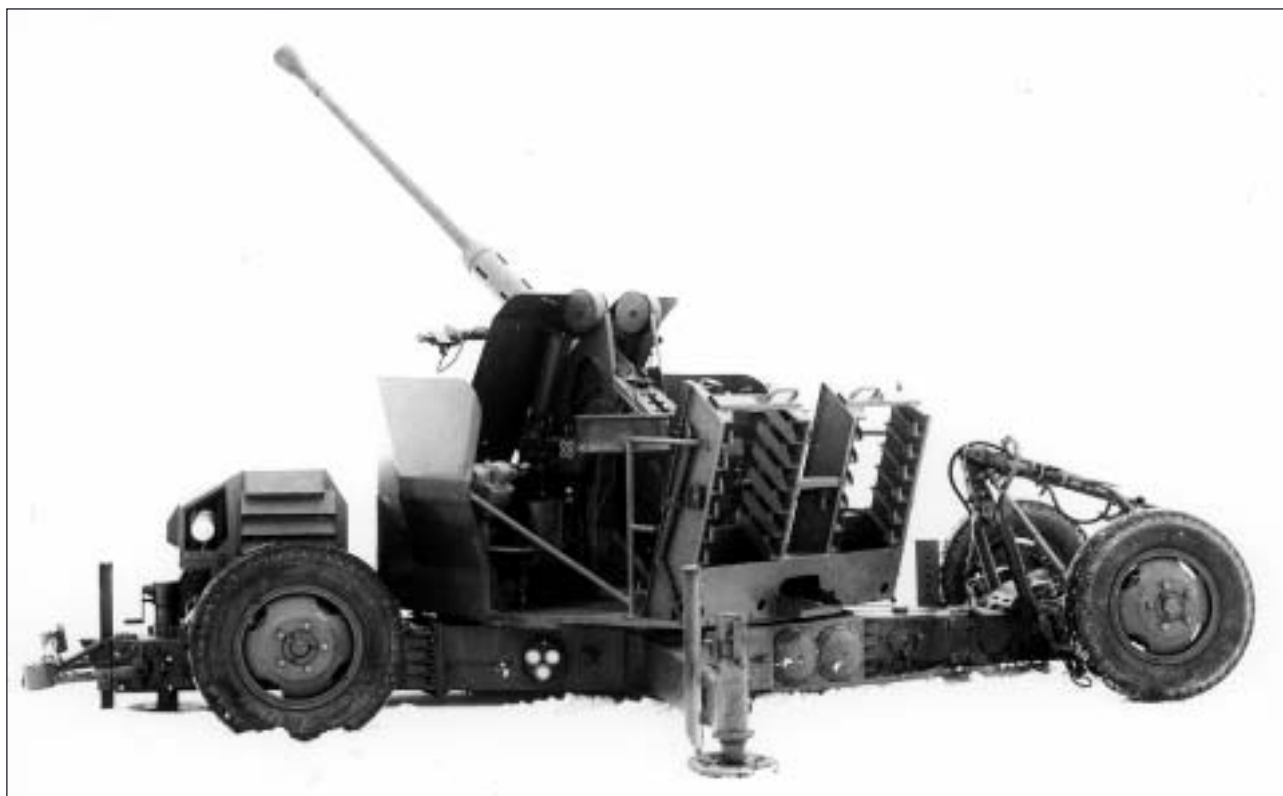
som sängkamrat, vilket erbjudande jag dock, som jag hoppades till hennes glädje tacksamt avböjde.

Utanför denna stad hade loppkrevader inträffat i tre av våra 75 mm luftvärnskanoner, varvid ganska mycket folk dödats. Krigsministern i Han-kou hade sökt påskina att detta var Bofors fel, men på samtliga tre pjäser kunde jag konstatera att sabotage varit orsaken. Loppen hade i mynningarna tydligt fyllts med jord före skottet, och det kan ingen konstruktion i världen stoppa för.

Jag frågade ut översten, och han erkände att spioner hade upptäckts då och då. Dessa hade antingen skjutits eller på kinesiskt vis långsamt dödats. Han erkände också att mina iakttagelser var riktiga och ärendet avskrevs.

Dessa pjäser skickades sent omsider hem till Bofors och användes i Bofors luftförsvar, trots att de egentligen var kinesiska statens egendom, men efter 1943 upphörde alla betalningar och alla förbindelser med Kina, varför denna användning kanske var lika bra.

Jag fick under ett antal resor inne i landet ett synnerligen gott intryck av de kinesiska soldater-

Bofors världsberömda 40:a. Foto: Sven Charlie Falk.

na. De var också väl uniformerade i sina vadderade korta bomullsjackor. Pälsverk kunde på grund av lössen inte förekomma.

Men flygarna var ofta snobbar ur fina familjer, och så fort japanska flygplan visade sig, berodde det på deras sinnestämning för tillfället, om de skulle anfalla eller inte. Nu var ju de tillgängliga planen relativt skraltiga därför förstår jag dem om de drog sig för att ge sig in i närstrid.

Vi hade fått några 40:or över till Sydkina, och de exerceerade man flitigt med. Någon praktisk skjutning fick jag emellertid inte tillfälle att se, men de lär senare ha använts med stor framgång.

Återresan till Hongkong blev sedan ganska dramatisk då vår överlastade JU 52:a blev anropad och man meddelade att japanska jaktplan var i närheten. Gudskelov upptäckte piloten några moln, och aldrig i mitt liv har jag varit så glad att flyga i moln som under den resan. Efter fyra timmar såg vi äntligen bergsfomationerna runt Hongkong och vi kunde landa på flygfältet.

Det hade varit en omväxlande tid dessa veckor i Kina. Jag hade sett mycket elände och en del av de fasor kriget medförde, men jag hade också fått en hög tanke om kineserna och deras sätt att ta livet på. De var humoristiska och glada och de stod vid sitt ord. Hygienen bör vi tala tyst om, men en säker konstnärlig smak hade de och kunde beundra ett vackert konstverk. Konfutses läror och den urgamla kulturen hade satt sin prägel på folket.

Trots kinesmyllret i Hongkong hade engelsmännen satt sin prägel på livet här. Under det att jag

”Pensionärsfilmerna” på Nya Saga Bio

För pensionärer och daglediga. Pris: 50 kr.

Onsdagen den 8 december kl. 15.00

väntade på en båtförbindelse, träffade jag en sista gång Tv Soong, som nu gärna ville ha ytterligare pjäser ifrån oss. Vi anade emellertid att vi stor inför ett nytt krig, och då vi dessutom var fullbokade med beställningar åratals framåt måste svaret tyvärr bli nej.

På Canadian Pacifics stora fartyg ”Empress of Japan” fortsatte jag sedan resan via Japan till USA. Första anhalten var Shanghai, som nu var i japanernas händer. På floden låg deras örlogsfartyg, vilka verkade vara dåligt underhållna. Staden var både sönderskjuten, utbombad och eldhärjad.

Nästa anhalt var Kobe, och som tur var gick jag i land där med tanke på att sedan gå ombord på båten till Yokohama. När jag kommit i land, upptäcktes att vi ombord hade haft fall av såväl fläcktyfus som böldpest, varför ”Empress of Japan” en längre tid fick ligga och vänta utanför staden.

Resan från Japan blev sedan angenäm och vilksam. ”Southern Cross” med Axel Wenner-Gren ombord mötte mig i Honolulu.

Vad som senare hände på hemresan hör inte till den här historien. Det hela var emellertid ett trevligt äventyr och för mig ett ”Jorden runt på 180 dagar”.

medborgarskolan

Vad har vikingarna, Pablo Picasso och universums utveckling gemensamt?

Förmodligen ingenting mer än att du kan läsa om alla tre ämnena i vårt allmänbildningsmaterial Mervetarna. Träffas med jämna mellanrum och välj och vraka bland ca 250 studiehäften, läs och diskutera av hjärtans lust! Materialet passar dig som vill veta lite om allt som rör sig, men varken hinner eller är så intresserad av att veta allt om allt.

Nyfiken?

Kom till vårt informationsmöte så berättar vi mer!

Tid Onsdag den 26 januari kl 14.00

**Plats Medborgarskolans lokaler,
Bergsmansgatan 13**

**Anmälan på tfn 300 44 senast 19 januari.
Vi bjuder på fika!**

Bodensjön runt på två hjul genom tre länder

Vi var 44 personer, alla hade med råge passerat vår första ungdom, som den 21 augusti tidigt på morgonen steg ombord på en buss för att med Gruppresor från Grums i Värmland ta oss ner till Bodensjön för vidare äventyr.

Den förtroendeingivande chauffören Gunde och den duktige guiden Kenneth tog oss på två dagar ner till Radolfzell efter övernattnig på Holiday Inn i Hannover.

I staden Konstanz kunde vi sedan hämta ut våra 7-växlade cyklar. I härligt solsken och sommarvärme cyklade vi sedan utefter Bodensjön förbi underbara villor och trädgårdar och tog färjan över till Meersburg, en liten medeltida stad med intressant bebyggelse och strålande utsikt. Cykelvägen utefter sjön går genom förtjusande byar med blomsterprunkande trädgårdar. Efter vägen finns också många inbjudande uteserveringar. Man kunde också stanna och bada var man vill i det klara vattnet och njuta av anblicken av Alperna på andra sidan sjön samt beskåda den livliga båttrafiken.

Vi cyklade i vår egen takt och uppsökte på kvällen det hotell vi fått en karta till. Där fanns också vårt bagage. Om vi av en eller annan orsak inte ville cykla kunde vi istället följa med bussen till hotellet.

Det regnade faktiskt ibland. Sista dagen i Schweiz var det t.ex. både motvind och regn och faktiskt också uppförsbackar då och då. På fyra dagar tillryggalade vi ca 16 mil och hann se mycket intressant i de tre länder vi besökte. Särskilt sevärt var Friedrichafen, Lindau, Bregenz och Rorschach. Vi tillbringade också en hel dag på Mainau. Där var det då daliasäsong med ca 12000 blommor av 250 sorter! Ett tips: Mainau är verkligen värt ett besök.

Sedan var det dags för hemfärden som också den tog två dagar med övernattnig i Hannover. I bussen underhölls vi med videoprogram och frågesport.

Helhetsintrycket av resan är mycket positivt och om Gruppresor i Grums har vi bara gott att säga.

Från vänster: Gunilla Bergstrand, Barbro Blomberg och Gunnel Avander.

Cyklarna vi fick låna var bra och dagsetapperna lagom långa. Hotellen var också bra liksom den trygga chauffören Gunde och guiden Kenneth. Från Karlskoga deltog Gunnel Avander, Kerstin Baggström, Barbro Blomberg och Gunilla Bergstrand (Kerstin Baggströms syster från Karlshamn). Hela resan kostade 5980 kronor och då ingick hotellrum med frukost och tre rätters middag samt hyra av cyklar och transport av bagage. Till detta tillkom ev. luncher och drycker samt utflykten till Mainau.

Text: *Barbro Blomberg*

Alla kan träna!

Prova GRATIS!

Välkommen!

DAVID
TRÄNINGSCENTER

Labinhöjdsvägen 2, Karlskoga

Telefon 595 95

www.davidtraningscenter.info

Om almanackans nyår och ett blodigt decemberslag brödrafolk emellan

Sammanställt av Bertil Edling

När är det nyår egentligen?

När du läser dessa rader i början av december är vi redan inne på ett nytt år, nämligen ett nytt kyrkoår. De flesta av oss räknar väl dock inte så, utan menar att det är det borgerliga året som gäller, d.v.s. den förste januari. Och det är rätt om man ser det ur vår västerländska synvinkel. Men ser man lite mer "globalt" på detta är det tveksamt om alla andra är med på det. I själva verket är det så att almanackan är full av nyår och det är bara en del av mänskligheten som firar med oss den 1 januari! Det kan räcka att påminna om det kinesiska, det muslimska, assyriska, hinduiska, sikhiska och judiska nyåret. Litet av detta har våra svenska skolor också börjat upptäcka, när invandrabarn vill ha lov för att med sina föräldrar fira "sitt nyår".

December månad hette i Bondepraktikan Christmånad eller Julmånad och om denna sades det: "Nu vill jag leva i ljuvlighet / Och slakta till jul en fet ox / Och vill jag mig nu varm hålla / förhoppandes att överleva vintren den kalla".

Slaget vid Lund

"Den 4 december 1676 stridde och blödde här folk av samma stam. Försonade efterkommande reste minnesmärket".

Denna text står att läsa på en minnespelare som man tvåhundra år senare lät resa som ett monument över slaget vid Lund. Den drabbningen var ett av de blodigaste och grymmaste slag som utkämpats mellan svenskar och danskar. Bakgrunden var denna: Danmarks ställning som dominerande makt i Norden hade kommit ordentligt i gungning.

Genom Brömsebro och Roskildefrederna hade Sverige etablerat sig som den nya stormakten och Skåne, Blekinge och Halland som alltsedan 1000-talet varit halva Danmark hade förlorats. På sommaren 1676 tyckte danskarna, att tillfället var kommet för att återta sin östra rikshalva. En stor flotta skickades mot Skåne. Invasionen lyckades bra. Snart var så gott som hela Skåne i danskarnas händer. I vissa delar av Skåne stödde befolkningen dessutom danskarna. Det var snapphanarna. De kände vägar och stigar och var duktiga spejare och störde de svenska trupperna genom ständiga över-

Karl XI vid slaget vid Lund på sin vita häst Brilliant. Kungen har den svenska arméns fälttecken, en liten halmkärve, instucken i hattbandet. Målning av Ehrenstrahl, Gripsholm.

fall. De lyckades t.o.m. lägga beslag på Karl XI:s hela krigskassa, i den s.k. Loshultskuppen!

Krigslyckan vände dock under hösten och i slutet av oktober bröt den unge Karl XI – knappt 21 år gammal in i Skåne med en stark här. Den avgörande drabbningen stod vid Lilla Harrie vid Kävlingeån. Vädret var uruselt. Allt var genomblött: kläder, tält, utrustning, många var fältsjuka och vägar och mark vattenfyllda gyttjefält. Svenskarna agerade i början planlöst men så gjorde kungen ett överraskande anfall i danskarnas flank och rygg. Det lyckades och den danska armén tvingades retirera mot Landskrona.

Kvar på slagfältet låg över 9000 döda något fler danskar än svenskar. Två år senare hade danskarna förlorat gjorda erövringar och i freden i Lund 1679 fick de finna sig i att Skånelandskapen förblev svenska.

Som en parentes kan nämnas att Karl XI:s häst vid slaget var en skinande vacker vit häst, "Brilliant", som kungen fått som gåva av Frankrike. Men vi skolbarn av anno dazumal fick i Snoilskys "Svenska bilder" falskeligen lära oss att hästen var svart och hette "Brandklipparen" men det är en annan historia.

Regeringsombildningar, politiker och tända ljus

Jaha, så har vi fått en ny regering igen!

I någon tidning liknade man Göran Persson senaste rockad vid den gamla leken ”hela havet stormar” – nog så träffande!

Man ser i andanom hur han placerar ut ett antal tomma stolar – fler för varje gång han möblerar om. Se’n kallar han in de deltagare han bestämt sig för som snabbt får försöka grabba till sig en sittplats.

Blir det några över behöver de inte gråta – det blir en plats som ambassadör generaldirektör eller landshövding som plåster på såret.

När jag var barn skulle man redan i folkskolan kunna namnen på ministrar och departement – det var lätt som en plätt! Statsministern hette år ut och in Per-Albin Hansson. Finansminister var Ernst Wigforss under en lång rad år – se’n kom Gunnar Sträng – också en långlivad figur. F.ö. var det så att om man fick frågan till vilket departement kommunikationerna, skolan, kyrkan m.fl. hörde kunde man alltid svara ecklesiastikdepartementet för det var någon sorts uppsamlingspool för allt möjligt. Här basade i många år Arthur Engberg.

Om någon idag bad mig räkna upp vilka departement vi har och vem som basar för vad skulle jag möjligen klara en handfull och det värsta är att jag tappat både intresset och respekten för allt vad politiker heter.

En som alltid hittar en stol är Mona Sahlin, hon har basat för många olika departement. Man blir onekligen lite förbluffad och jag kan inte låta bli att undra över hur det skulle se ut om man i företagsvärlden lika lättsinnigt hanterade tillsättandet av chefer. Ibland tycks inte ens våra nya ministrar vara särskilt intresserade av sitt nya revir. Vad sägs t.ex. om vår nye finansminister Pär Nuder, som i en intervju helt frankt medger att han inte är det ringaste underkunnig eller ens särskilt intresserad av vad man kallar ”privatekonomi”. Han saknar dessutom all ekonomisk utbildning!!!

Nu till något helt annat: jag hoppas ni såg Stina Dabrovskys intervju med USA:s förra utrikesminister Madeleine Albright.

Hon berättade så öppenhjärtligt om sin ganska törnbeströdda väg till makten: 3-barnsmor, övergiven av sin make, hårt tacklad av många medsystrar för sin yrkeskarriär, och så denna eviga känsla av dåligt samvete gentemot barnen, trots att hon tycks ha hunnit med att vara en riktigt bra mamma!

Det här med ständigt dåligt samvete känner jag igen – en fullständigt idiotisk känsla, när vi istället borde tänka: ”hur orkade vi egentligen”?

Jag skyller som alltid på Luther!

Utanför mina fönster vråker just nu snön ner och blåsten viner – men om bara några månader kan vi njuta av ljuset igen. Till dess gör som jag – tänd mängder av värmeljus och vakta dem ordentligt!

Till sist önskar jag er alla en riktigt God Jul och Gott Nytt År.

Kram!

Ulla

P.S. Tanten har gått i idé t.v. D.S.

Ur
Gunilla Dahlgrens
LILLA
FRUNTIMMERS
BOKEN

Datorer finns snart överallt

Ett medelålders par från norra USA längtade en kall vinter till värmen och bestämde sig för att åka ner till Florida och bo på hotellet där de hade tillbringat bröllopsnatten tjugo år tidigare. Mannen hade längre ledighet och åkte ner en dag i förväg. När han checkade in upptäckte han att hotellrummet hade en dator, och han beslutade sig för att skicka ett mail till hustrun.

Men han missade en bokstav i namnet. Mejlet hamnade istället hos en prästänka i Houston, som just kommit hem från makens begravning och skulle kolla om det hade kommit e-post med kondoleanser från släkt och vänner. Sonen fann henne avsvimmad vid datorn och läste på skärmen: Till min älskade hustru. Jag har kommit fram. Jag vet att du är förvånad över att höra ifrån mig. Men de har datorer här numera, och man tillåts skicka mejl till sina nära och kära. Jag har just checkat in. Allt är förberett för din ankomst. Jag ser fram emot att träffa dig då. Hoppas din resa blir lika problemfri som min.

P.S. Det är verkligen hett här nere.

Immen

**Det är minsann inte lätt med svenskan
och formuleringarna alla gånger.**

Saxat ur Gula tidningen:

Bulldog säljes. Äter det mesta och tycker mycket om barn.

Fallskärm. Använd endast gång, aldrig öppnad, liten fläck.

Gul nackad papegoja till salu.

Äldre dam eller herrcykel köpes billigt.

Twåmanstält, använt en gång, bytes mot barnvagn.

Person som kan ta hand om hästar som inte röker eller dricker.

Lägenhet med utsikt över grönområde och parkettgolv.

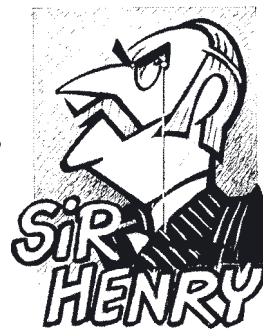
Workout – vi bygger kroppar som håller livet ut.

Dagens ros till de två män och den kvinna som hjälpte mig till sjukhuset efter att ha brutit min fot.

Handla i lugn och ro. Full vuxen dam passar era barn.

- Titta på mig, sa gamle Berra när han gjort 20 armbävningar. Jag röker inte, jag dricker inte och jag springer inte efter fruntimmer och i morgon ska jag fira min 80:e födelsedag.

- Jaså, sa Brusiga Johan nyfiken. Hur då?

En stockholmare gästade en vän på landet och hjälpte till att driva in fåren.

- Var det jobbigt? sa bonden.

- Fåren var inte så svåra, men lammen.

- Jag har inga lamm, sa bonden och gick ut i ladugården.

Bland fåren satt fyra vettskrämda harar och flämtade.

Mor Johanna kommer till skilsmässoadvokaten för att få hjälp med att ta ut skilsmässa.

- Är han inte snäll mot er, frågar advokaten.

- Jo, nog är han snäll och foglig alltid.

- Dricker han för mycket då?

- Inte dricker han något farligt inte.

- Han har väl aldrig varit otrogen?

- Där har ni det! Han är inte far till siste

pojken . . .

De flesta människor
vill leva länge
men de vill inte att
det skall synas på dem
att deras önskemål
har gått i uppfyllelse.

Vämländskt tankekorn

ola
04

SPF:s resekommitté inbjuder till

Miss Saigon Göteborgs Operan

28 – 29 januari. Pris 1.960:-

Inkl. buss, kaffe på nervägen,

1 natt i delat dubbelrum med frukost och tvårättersmiddag inkl. dryck.

Vi bor och äter middag på Hotell Viktor, nära operan,

biljett till föreställningen, lunch inkl dryck vid Lundsbrunn på hemresan.

Anmälan senast 15 december.

Mama Mia Cirkus Stockholm

6 mars och 24 april: Pris 895:-

Inkl. bussresa, entré, kaffe med smörgåsar på hemresan.

Föreställningarna är fullbokade. Endast restplatser återstår.

SPA-resa till Estland

15-21 april. Pris 3.675:-

7 dagas helpension. Vi upprepar årets skönaste resa. SPA-resan till Estland.

Buss från Karlskoga sedan går vi ombord på nya m/s Victoria, njuter av smörgåsbord och

fina hytter, vi bor på nybyggt hotell med härlig luft vid skog och sjö får läkarbesök

och tolv behandlingar och dessutom stadsrundtur i Tallinn.

Vi planerar för flera intressanta resor under våren 2005.

Om dessa återkommer vi i kommande nummer av Månadsnytt.

**Vi vill passa på att tacka alla våra resenärer för
alla trevliga minnen under året och önskar Er alla**

En God Jul och Ett Gott Nytt År

Sickan Andersson och Elvi Ström

Är Du intresserad hör av Dig till resekommittén eller till expeditionen.

Den som har gjort en resa har alltid något att berätta.

Välkomna att resa med oss i Resekommittén:

Sickan Andersson tel. 140 03 • Elvi Ström tel. 383 30 • SPF:s expedition tel. 302 40.

OBS! Till er som betalar till SPF:s expedition: Medtag jämna pengar.